

TISKOVÁ ZPRÁVA

NPÚ bude usilovat o prohlášení železničního mostu přes orlickou přehradu za kulturní památku

České Budějovice, 30. března 2021

Unikátnímu železničnímu mostu, který vede nad orlickou přehradou, hrozí demolice. Technický stav a limity ocelového mostu z konce 19. století již nedovolují jeho využití jako dopravně-technické stavby pro železniční dopravu. Vinou nedostatečného zápisu na seznam kulturních památek z roku 1988 mu byla před několika lety sejmuta památková ochrana. Národní památkový ústav bude usilovat o opětovné prohlášení mostu za kulturní památku ve snaze zabránit jeho zničení.

Podle vlastníka mostu, jímž je Správa železnic, technický stav mostní konstrukce a její technologické nedostatky neumožňují zachovat most v současné podobě jako dopravně-technickou stavbu pro železniční dopravu. Po provedení základního ošetření a stabilizace stávající mostní konstrukce by však stavba mohla být využita pro pěší a cyklisty. Takové řešení by rovněž umožnilo jednat o navrácení statutu kulturní památky. Z jednání se současným vlastníkem vyplynula i možnost využít pro základní ošetření mostu část finančních prostředků původně určených na demolici. Podmínkou by však bylo převzetí mostu do majetku nového subjektu, který by garantoval další údržbu a provoz mostu. O případném převzetí do správy proběhla jednání s Jihočeským krajem, prozatím však skončila neúspěšně.

„O historických a památkových hodnotách železničního mostu není sporu. Ve své době patřil k nejvyšším mostním stavbám v Rakousku-Uhersku, zároveň se jedná o první železniční most na našem území, který byl vystavěn bez lešení pouze metodou letmé montáže. Z doby výstavby zůstala bez výraznějších změn zachována jak ocelová konstrukce, tak mostní pilíře,“ sdělil ředitel českobudějovického územního odborného pracoviště NPÚ Daniel Šnejd.

Železniční ocelový příhradový most přes řeku Vltavu nedaleko osady Červená byl vystavěn v letech 1886–1889 jako součást Českomoravské transversálky spojující Plzeň s Brnem. Památkové hodnoty a technologická jedinečnost konstrukce vedly k zápisu mostu do seznamu kulturních památek. Vinou administrativní chyby při zápisu do státního seznamu kulturních památek (tzv. pozdní zápisy památek) mu byla v roce 2016 památková ochrana sejmuta. Historicky cenných železničních památek v důsledku modernizace tratí obecně ubývá, v rámci Jihočeského kraje již byly zdemolovány mosty v Holubově, Sodoměřicích u Tábora či Bavorovicích. Likvidace železničního mostu u Červené by znamenala ztrátu unikátní historické mostní konstrukce a jedné z dominant vltavského údolí.

Popis u obrázku. Ocelová nýtovaná konstrukce o délce 253 m je uložena na dva mostní pilíře vyžděné z řádkového kamenného zdiva. Původně mostní konstrukce překračovala hluboké údolí Vltavy ve výšce 65 m nad hladinou řeky, po napuštění orlické vodní nádrže se tato výška snížila.

Kontakty:

- **Mgr. Kateřina Voleská**

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, mob. 776 627 956, voleska.katerina@npu.cz

- **Ing. Daniel Šnejd**, ředitel

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, mob. 724 053 332, snejd.daniel@npu.cz

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je v Jihočeském kraji naplňovat poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Českých Budějovicích zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu a vydává řadu publikací, provádí archeologické průzkumy, provozuje galerii na Senovážném nám. 6. v Českých Budějovicích. Další informace naleznete na www.npu.cz.